

DRZEWO • POLSKIE

DWUTYGODNIK • POLSIE, CONY • SPRAWOM • PRZEMYŚL
I • HANDL • DRZEWNEGO • ORAZ • LEŚNICTWA

ORGAN OFICJALNY RADY NACZELNEJ ZWIĄZKÓW DRZEWNYCH W POLSCE

REDAKCJA i ADMINISTRACJA w WARSZAWIE ul. PIĘKNA Nr. 13 m. 3, TELEFON 112-96

PRENUMERATA KWARTALNA

łącznie z dodatkami

w kraju zł. 12, zagranicą \$ 2.50

KONTO CZEKOWE

P. K. O. Warszawa

Nr. 16.350

TARYFA OGŁOSZENIOWA

NA OSTATNIEJ STRONIE

Przedruk bez podania źródła wzbroniony.

Rok III

Warszawa, dn. 10 kwietnia 1929 r.

Nr 7

Ubezpieczenie Kredytowe Eksporterów

Problem wzmoczenia eksportu, stanowiący jedno z poważniejszych zagadnień chwili rozpada się na dwa różne zagadnienia 1) racjonalizacji jego metod, dróg oraz odpowiedniego przystosowania towarów do wymogów rynków zagranicznych, co w końcowym efekcie wpłynie na jego jakość, 2) zwiększenia ilościowego i wartościowego przez stworzenie aparatu umożliwiającego zwiększenie podaży towaru polskiego na rynkach obcych i osiągnięcie zań lepszej ceny. Pierwsze z tych zagadnień posiada rozwiązanie wyłącznie w trwałej i metodycznej pracy nad stworzeniem recte ulepszeniem stanu kupieckiego, i racjonalizacją produkcji — zmiany te nie dadzą się dokonać z dnia na dzień i wymagają dłuższego czasu, nakładu środków i pracy organizacyjnej, może zatem ono tylko w bardziej ogólnym znaczeniu być przedmiotem dyskusji sfer gospodarczych, jako program dalszej przyszłości. Drugie natomiast — stanowi najaktualniejszą potrzebę gospodarstwa narodowego w chwili obecnej powinno zatem doczekać się realizacji już w ciągu najbliższych miesięcy. Dlatego też obecnie wysiłki życia gospodarczego w kierunku wzmocnienia i znacjonalizowania eksportu, ześrodkowują się specjalnie na kwestii powołania do życia możliwie sprawnego, w odniesieniu do naszych warunków, aparatu eksportowego.

Najważniejszymi składnikami tego aparatu są: organizacja techniczna handlu i płynne środki finansowe przeznaczane na uruchomienie zasobów materialnych tkwiących potencjalnie w gospodarstwie, przemianowanie ich na towar i rzucenie ich na obce rynki, w wa-

runkach zapewniających im osiągnięcie możliwie najlepszej ceny.

Ponieważ utworzenie organizacji handlu eksportowego na skalę mogącą wpłynąć na rozmiary ekwiwalentu pieniężnego, otrzymywanego z zagranicy wzajemian za wywiezione towary, jest również nie do pomysłenia w ciągu krótkiego czasu, przeto w rezultacie, jako jedyny moment doraźnego poparcia wywozu pozostaje kwestja zasilenia go w niezbędne środki finansowe. To też stanowi dzisiaj punctum salicus w rozwiązaniu zagadnienia intensyfikacji eksportu na bliską metę.

Rząd współczesnego państwa cywilizowanego porządku prawie zawsze na tyle potężnymi środkami finansowymi, że jest w stanie wyrzucić swój wpływ na układ warunków finansowych, w jakich odbywa się eksport. Pod tym względem Polska nie stanowi wyjątku.

Nie należy jednak zapominać, że bez względu na rozmiar pomocy rządowej w tej dziedzinie, kwestja nie wyczerpuje się. Sumy przeznaczone na finansowanie eksportu z kasy rządowej pośrednio czy bezpośrednio, nawet w najbardziej sprzyjających warunkach i racjonalnie użyte — będą mogły zaspokoić tylko drobny odsetek potrzeb gospodarstwa narodowego w tym kierunku. Rola ich winna raczej przypominać rolę kamienia wywołującego lawinę — winny one stanowić czynnik ekscytujący, wywołujący i umożliwiający uruchomienie dla celów eksportu kapitałów prywatnych społecznych, gdyż to dopiero będzie w stanie wywołać właściwy i niezbędny efekt finansowy i handlowy. Należy zatem bacznie wziąć pod uwagę wszelkie inne

środkii możliwe do zastosowania w tym celu poza bezpośrednią interwencją Państwa.

Na Zachodzie od kilku lat stosowanych jest ze wzrastającym z roku na rok powodzeniem mechanizm — nie konieczne biorące swe źródło w inicjatywie państwowej, choć najczęściej z udziałem Państwa — wpływający poważnie na uruchomienie zasobów pieniężnych tkwiących potencjonalnie w gospodarstwie narodowym. Tym czynnikiem jest ubezpieczenie kredytów eksportowych.

Ubezpieczenie to, biorące swe źródło w gwarancji finansowej tych kredytów i jej dalszy szczebel rozwoju — w pierwszym rzędzie przyczyniają się do podniesienia zdolności kredytowej ubezpieczonego — eksportera — zabezpieczającą przez to pretensje finansowe w stosunku do niego ze strony kredytującego transakcje banku — z drugiej strony umożliwiają mu udzielanie kredytu swoim odbiorcom, co staje się obecnie koniecznym warunkiem nie tylko dla uzyskania lepszej ceny za towar. Chroniono pozatem eksportera od ryzyka niewypłacalności zagranicznego odbiorcy

Rzecz prosta, że funkcje wykonywane przez tego rodzaju ubezpieczalnie kredytów, muszą przyczynić się do uruchomienia dla celów eksportu w pierwszym rzędzie prywatnego kapitału bankowego, który głównie z powodu braku odpowiedniego zabezpieczenia kredytu udzielanego eksporterowi mało się finansowaniem eksportu interesuje

W Polsce specjalnie dotkliwie daje się odczuwać brak pierwszorzędного materiału wekslowego, przyjmowanego przez poważne instytucje bankowo do dyskonta, natomiast istnieje nadmierna podaż materiału drugorzędного, który nie mając możliwości znalezienia lokaty w bankach, pojawia się w nadmiernej ilości na prywatnym rynku pieniężnym, wywołując zbyt wysoką i niezdrową wyższą prywatną stopy dyskontowej oraz brak płynnej gotowizny. Jednocześnie zaś znacznie tańszy kredyt bankowy pozostaje niewykorzystany. Dewizy wprowadzane rzadko lokowane są na rynku prywatnym gdyż eksporter chętnie lokuje w banku dając dodatkowe zabezpieczenie nie należy jednak zapominać, że transakcje eksportowe wywołują potrzebę kredytów na produkcję dla celów eksportowych wywołując znaczne ilości weksli wewnętrznych, lokowanych obficie na tym rynku, w wypadku, gdy udzielony zostanie przez eksportera kredyt zagranicznemu odbiorcy. Możliwość zwiększenia ilości odbiorców zagranicznych i zwiększenie obrotów eksportowych przez isorowanie dogodniejszych warunków kredytowych odbiorcom zagranicą, rozszerzona znacznie przez ubezpieczenia tego kredytu w kraju oraz przez wciągnięcie do obrotu drugorzędnych, pewnych firm odbiorczych — znacznie zmniejszy zapotrzebowanie kredytu wewnętrznego, prywatnego ze strony eksporterów i wpłynie na uzdrowienie nienormalnych stosunków.

Pozatem godnym podkreślenia również jest fakt, że ubezpieczanie ryzyko kredytu eksportowego za pomocą funkcjonującego już na wielką skalę aparatu reasekuracyjnego o strukturze międzynarodowej — rozkłada się szeroko nie tylko na wszystkie kraje pozostające ze sobą w stosunkach reasekuracji kredytowej, ale również na wszystkie dziedziny życia gospodarczego, skutkiem tego, że towarzystwa reasekuracyjne kumulują działalność wszystkich działów ubezpieczenia. Ważną również korzyścią dla handlu eksportowego będzie możliwość korzystania z doskonale wyszkolonego i sprawnie funkcjonującego międzynarodowego aparatu informacji kredytowej, stworzonego przez towarzystwa asekuracji kredytu na zeszlórocznej konfe-

rencji paryskiej tych towarzystw. Powołanie do życia tego rodzaju instytucji w Polsce, ze względu na specyficzną, rozdrobnioną strukturę zubożalego handlu jest szczególnie pożądane, zwłaszcza w dobie obecnej kiedy wszelkie narzędzia popierania eksportu nabierają dla nas specjalnego znaczenia.

Projekt towarzystwa ubezpieczeń kredytu wykończony w całości i oparty na realnym porozumieniu współpracy z zagranicą jest obecnie przedmiotem dyskusji sfer gospodarczych i rządu, dziś już można powiedzieć, że został on merytorycznie zaakceptowany częściowo zmieniony i należy się spodziewać jego realizacji w najbliższej przyszłości. W dzisiejszej koncepcji łączy się uruchomienie tej instytucji z powstaniem dużego przedsiębiorstwa eksportowego i biura informacyjnego. Doskonałe doświadczenie zagranicy w tej mierze, oraz potężny rozwój działalności towarzystw niemieckich, angielskich, holenderskich, francuskich, argentyńskich, austriackich, czeskosłowackich i szwedzkich powstawanie analogicznych instytucji w Belgii, Hiszpanii, Danii, Włoszech, Norwegii, Finlandii i Saksonii, a nawet Jugosławii winny stanowić poważny argument dla obecnie zamierzanych projektów. Wspomniany plan przewiduje przy pomocy ubezpieczeń kredytu możliwość zwiększenia eksportu polskiego już w pierwszym roku w ilości około 6% całkowitego eksportu.

Znaczący należy, że nowe to narzędzie pomocnicze dla finansowania eksportu stanowi czynnik ogólnej akcji zupełnie niezależnie od instytucji przeznaczonych dla bezpośredniego kredytowania eksportu, przewidzianych w planach rządowych, lecz jednocześnie stanowi cenne uzupełnienie ich działalności, umożliwiając im rozszerzenie ich zasięgu.

W wypadku pozytywnego rozstrzygnięcia tej kwestii wprowadzenia w Polsce ubezpieczeń kredytu eksport nasz zyska niezmiernie cenny aparat pomocniczy, który w dużej mierze może się przyczynić do modernizacji naszych metod handlowych, a tem samem korzystnie wpłynąć na całokształt warunków, w jakich nasz wywóz jest dokonywany.

Jeśli chodzi o handel i przemysł drzewny to ubezpieczenie kredytu handlowego będzie odgrywać rolę analogiczną do roli gwarancji bankowej, z tą różnicą, że ciężar tej gwarancji zostanie szerzej rozłożony na różne czynniki gospodarstwa narodowego. Dla eksportu wyrobów przemysłu drzewnego zwłaszcza bardziej uszlachetnionych, ubezpieczenia kredytu eksportowego odegrać może bardzo ważną rolę, jako cenna pomoc przy zawieraniu transakcji pionierskich na nowych i mniej znanych rynkach zbytu. Ryszerzenie zbytu zaś z kolei może wyrzucić dodatni wpływ na rozwój produkcji wszelkiego rodzaju wyrobów drzewnych. Wpływ instytucji ubezpieczeniowej na rozwój eksportu surowca i półproduktów drzewnych ujawni się w pierwszym rzędzie przez uzdrowienie stosunków kredytowych i polepszenie źródeł informacji handlowej pozostawiających wiele do życzenia w dzisiejszym stanie rzeczy. Trudno jest przewidzieć, czy eksport surowca i produktów drzewnych wytrzyma obciążenie stawką ubezpieczeniową (od 2—3% miesięcznie), przy dzisiejszej koniunkturze można raczej twierdzić że nie. Niemniej jednak daleko idące w głąb życia handlowego reperkusje działalności projektowanej instytucji niewątpliwie korzystnie odbiją się na przemyśle i handlu drzewnym stanowiąc jeden z czynników w jego powoli wznoszącej się organizacji, opartej na zasadach przygotowanych przez nowe konieczności.

Tadeusz Nowacki.

Wrażenia z tegorocznych Technicznych Targów Lipskich

Dział obróbki drzewa*)

Trudno w krótkim sprawozdaniu opisać wrażenia odniesione pod wpływem tak olbrzymiego widowiska, jakim były Targi Lipskie. Ograniczamy się do działu obróbki drewna, chociaż jest on tak obszerny i rozgałęziony, że trudno zadowolić każdego zainteresowanego.

Widzieliśmy maszyny tartaczne dla strugarni, dla fabryk dykt klejonych i fornierów, skrzyń, meblarstwa, stolarszyczyny budowlanej, modelarstwa, galanterji drzewnej i t. d. i t. d. — różne obrabiarki i każda obrabiarka w różnych wykonywaniach. Oczywiście niepodobna było zbadać dokładnie każdą konstrukcję, ustalić jej zalety i wady, musimy wobec tego wstąpić się od wydania naszego sądu co do poszczególnych konstrukcji. Jedynie można mówić o ogólnych dążeniach w konstrukcjach obrabiarek drzewnych, oraz o wyróżniających się nowościach.

Wrażenia ogólne.

Przeważnie wystawione typy maszyn już znanych, lecz zmodyfikowanych, t. zn. mogących zadośćuczynić hasłom nowoczesnym, dążącym do celowości, sprawności i wydajności. Pod tym względem wyniki są olbrzymie, budowa obrabiarek drzewnych idzie ciągle naprzód, chociaż, bezwątpienia, pozostaje jeszcze dużo do zrobienia.

Wpływ amerykańskich form i panujących tam kierunków gospodarczo-przemysłowych, odbił się na wszystkich konstrukcjach maszynowych tegorocznych eksponatów. Jest to niezmiernie dodatni objaw z punktu widzenia którego powinien być w miarę możliwości skorzystać nasz przemysł drzewny.

Żadnych epokowych wynalazków, żadnych zasadniczych zmian w sposobach obróbki, nie pokazano na tegorocznych targach, a wszelkie propozycje przerobu zawartości drewna na inne postacie półfabrykatu nie mogą liczyć na to znaczenie, jakie wypadło na przykład w dziedzinie metalowej na spawanie metalów, lub odlew wytryskowy (Spritzguss), bogato przedstawionych na targach. Jeżeli można się spodziewać nowości w jakimś zakresie techniki obróbki drzewa, to jest tą obiecującą dziedziną bezsprzecznie fabrykacja dykt klejonych, których zastosowanie rośnie i szerzy się z roku na rok.

Elektryfikacja.

Na Targach Lipskich można było niezbitnie stwierdzić, że ELEKTRYFIKACJA obrabiarek drzewnych nastąpiła prawie w zupełności. Wyrówniarki, strugarki walcowe, tarczówki stolarskie, piły taśmowe, gryzarki waładówki, wyglądzarki szlifierki, łuszcarki i t. d. — rzadko przy jakiejś z tych maszyn nie znalazł swego korzystnego zastosowania i elektromotor. Motory są wbudowane we wszystkie te maszyny w ten sposób, iż napęd jest jaknajdalej zbliżony do narzędzia pracującego. Praktycznie zębate stosowane są li tylko w wypadkach koniecznych, w ten sposób —

piły tarczowe, gryzy, piły taśmowe, wałki strugarek etc. są bezpośrednio związane z elektromotorami i, bardzo często, przedłożony wał motoru wprost odgrywa rolę uchwyty narzędziowego.

Przewaga napędu elektrycznego pojedynczych obrabiarek w porównaniu z transmisyjnym, jest łatwą do zrozumienia. Przy elektronapędzie odpadają straty na biegu łańcuchowym, straty od poślizgu pasów, straty na tarcu w łożyskach. Zajmowana przez maszynę przestrzeń staje się przy elektronapędzie znacznie mniejszą.

Możliwości ustawienia maszyny są nieskrępowane względem położenia transmisji. Można wobec tego ustawiać maszyny na najwłaściwszym miejscu odpowiadającym warunkom pracy ciągłej.

Koszt ustawienia maszyny z elektronapędem jest w wielu wypadkach niższy, niż przy napędzie pasowym, t. zn. — za pomocą transmisji, przystawki i pasów.

W pewnych razach można przy wbudowanych elektromotorach zaoszczędzić więcej nawet, jak 50%, powierzchni podłogowej zajmowanej przez maszynę, pozatem pozostaje wolną cała przestrzeń około maszyny, ponieważ nie zajmują jej żadne pasy. Budowa piwnic dla transmisji jest niepotrzebną i zupełnie odpada (za wyjątkiem maszyn piętrowych, jako — trakci). Fabrykacja trybu ciągłego wymaga kolejnego rozkładu maszyny, co przy napędzie transmisyjnym jest trudnem do urzeczywistnienia, gdyż maszyny są przywiązane do położenia równoległego kierunkowi transmisji.

Ponieważ nowoczesnej maszynie stawia się żądania wysokiej sprawności (produkcji), umożliwia napęd elektromotorowy osiągnięcie tego celu przez powiększone obroty. Na targach były maszyny, których obroty osiągały 6000 i nawet 14000 na minutę. Czyżby co podobnego było możliwe przy napędzie transmisyjnym. Można było widzieć te maszyny w ruchu, pozbawione jakiegokolwiek pasów, jakiegokolwiek druzgoczących przesuwaczy pasów. Wszędzie wolne przejścia około maszyny, przez to dostępność obsługi i bezpieczeństwo pracy i, co również jest bardzo ważne, możliwość regulowania. Normalne tanie krótkospięte motory zmiennego prądu, budowane na 3000 obrotów poddają się regulacji w 2-ch, 3-ch i 4-ch zmianach ilości obrotów.

Napęd zapomocą motorów prądu stałego daje możliwość specjalnie dokładnej regulacji ilości obrotów, a duże maszyny są tak budowane, że z dowolnego miejsca kierowane są za pomocą kilku guzików.

Mimo tych łatwo zrozumiałych zalet elektryfikacji przemysł drzewny powoli przechodzi do jej zastosowania, co znajduje swoje tłumaczenie może w tem, iż uszkodzenie motoru nie może być natychmiast naprawione zapomocą części zamiennych tuż na miejscu, wymaga pozatem zelektryfikowana obrabiarka fachowej obsługi elektrymontera, co nie zawsze ma miejsce w każdym zakładzie przemysłowym, szczególnie u nas w kraju. Mimo tej przeszkody jesteśmy w okresie, kiedy w związku z ogólną elektryfikacją przemysłu, dążymy do tegoż postępu w przemyśle drzewnym.

*) Czytelnikom interesującym się najnowszymi zdobyczami techniki obróbki drzewa udzielamy wszelkich informacji w drodze pismennej lub też ustnej, za poprzedniem telefonicznem zgłoszeniem.

Szybkość obróbki.

Zasługuje na uwagę ogólne dążenie ku powiększeniu szybkości obróbki (chżyłości), przy wszystkich maszynach. Trzeba tuż zaznaczyć, że tendencja zwiększenia szybkości ujawnia się w mniejszym stopniu przy maszynach pilujących drzewo (tartacznych), niż przy skrawających drzewo (właściwie obrabiarki).

Po większej części okazało się możliwem, na równi z powiększeniem obrotów i polepszeniem urządzeniem przyrządów naciskających i posuwających, powiększyć posuw. Szczególnie widoczne to było przy wielostronnych strugarkach i wgladziarkach, które częściowo były zaopatrzone w odnowione konstrukcje posuwowe. Oprócz tego znalazł zastosowanie samoczynny posuw przy pospolicitych tarczówkach stolarskich. Zrobione postępy szczególnie przy gryzarkach łańcuszowych i wyrówniarkach, w tym ostatnim wypadku przez zastosowanie specjalnych przyrządów posuwowych. Również zaistniała automatycznej regulacji posuwu przy obrzynarkach, pokazane przez liczną firmę, a wzorowane na konstrukcjach amerykańskich było bardzo ciekawe.

Regulacja posuwu.

Zasługują na uwagę zmiany w sposobie regulacji posuwu zapomocą przestawianych kół zębatach, t. zw. skrzynkę biegu. Były np. przedstawione nowe konstrukcje łuszczonek i strugarek, przy których cała regulacja posuwu odbywa się zapomocą skrzynki biegu, jak w nowoczesnych obrabiarkach metalowych.

Dzięki elektrycznemu napędowi przyrządów posuwowych znacznie ułatwia się wykorzystanie maszyny, lecz nawet zapomocą przekładni kół zębatach regulacja posuwu niezawsze jest zadawalniająca, np. przy strugarkach w czasie przejęcia sękatych desek, wzgl. drzewa, skłonnego do łupania się, powinno się posuw zwalniać. Niema wtedy czasu na przestawienie kół zębatach — w tym wypadku napęd uskuteczny bezpośrednio od elektromotora, poddającego się regulacji, najwięcej odpowiada przeznaczeniu.

Posuw przy trakach uskuteczny jest w nowoczesnych maszynach w ten sposób, iż kłoc posuwany jest skokami, albo też jest ciągle przeciągany przez maszynę bez żadnego związku ze skokami ramy piłowej.

Ostatni sposób wyłącznie wprowadzony na północy (Szwecja, Norwegia, Finlandja) znajduje coraz większe zastępy zwolenników w Europie. Szereg poważniejszych fabryk niemieckich buduje równolegle obydwa typy, niektóre zaś poszły wyłącznie na posuw ciągły.

W ciągu ostatnich paru lat przeprowadzone zostały próby udoskonalenia przyrządów posuwowych w dążeniu osiągnięcia możliwie najwięcej równomiernej pracy wszystkich zębów piły z jaknajdalej idącym wykorzystaniem zmiennej szybkości ramy trakowej. Kilka fabryk wystawiło nowe w tym sensie rzeczy.

Traki.

Fabryka ESTERER wystawiła w tym roku ponownie trak z podwójnymi zapadkami. Przy zwykłych mechanizmach posuwowych kłoc jest posuwany w okresie opadania ramy oraz w zależności od wielkości nadwiesania pił trakowych, częściowo w końcu podnoszenia się ramy, a to w celu nadrobienia ewentualnego opóźnienia. Rozkład posuwu na te dwa okresy powoduje zmianę w stosunku wzajemnym szybkości

względnej ramy a posuwu. Jak wiadomo, szybkość biegu ramy trakowej jest zmienna i waha się od 0 w punktach zwrotnych (t. zw. martwych) i dochodzi do najwyższej w środkowym punkcie biegu. Równolegle ze zmianą szybkości ramy powinien zmieniać się posuw, co i jest teoretycznie uwzględnione w konstrukcji traków z okresowym posuwem. Lecz praktycznie, jak podano wyżej, na miejsce przyspieszenie posuwu. Cel tego przyspieszenia — podsunąć kłoc pod zęby piły zanim rama zacznie się opuszczać. Skoro jednak posuw nie postępuje zupełnie równolegle z ruchem ramy lecz jest przyspieszony — minimum jego przychodzi również wcześniej niż maximum szybkości biegu ramy. Kiedy zaś rama osiągnie środkowy punkt, a więc osiągnie największą szybkość i posiada największą energję dla pracy, wtedy posuw okazuje się już zmniejszonym. I nawet następuje chwila, w której posuw zupełnie ustaje, wtedy jak rama dopiero dobiega do punktu zwrotnego. Zupełnie zrozumiałem jest, że taka praca powoduje niekorzystne skutki. Część zębów piły okazuje się przeciążoną i wskutek tego następuje ich grzanie się i t. zw. „buchtaowanie“, a część wykonuje zamało pracy i powstają straty.

Konstrukcja traku Esterer usuwa tę wadę w ten sposób, że posuw odbywa się przy pomocy dwóch niezależnych od siebie mechanizmów. Jeden z nich jest zwykłym przyrządem zapadkowym, działającym harmonijnie z poruszeniem ramy i do zmiennej jej szybkości w zupełności zastosowany. Drugi mechanizm działa wyłącznie w chwili dobiegania ramy do górnego punktu zwrotnego. Jego cel — podciągnąć kłoc pod zęby piły na odległość stworzoną przez nadwiesanie pił. Urządzenie to daje możność znacznie podnieść sprawność traku.

Interesującą konstrukcję traku wystawiła fabryka KIRCHNER. Jest to trak z wahającą się ramą. Budowa ta wypróbowana w Szwecji usiłuje rozwiązać bardzo ciekawe zagadnienie — jak po każdorazowym skoku roboczym pił można je od drewna odciągnąć na odległość wielkiego posuwu z tem, żeby przy ponownem opadaniu ramy wszystkie zęby piły wystąpiły równomiernie do pracy. W tym traku rama suwa się nie w prowadnicach samych stojaków traku, lecz w drugiej ramie, która jest nadwieszona i poruszana przez mimośrodek (ekscenter); dźwigiący ją na kłoc w czasie rżnięcia i od kłoca po rżnięciu. Nadwiesanie pił odpada tutaj. Wyrzucanie trocin przy takim łukowym ruchu powinno się odbywać dobrze. Praca pił przy odpowiedniej regulacji może być osiągnięta pełniejsza.

Firma WUESTER & DIETZ wystawiła trakt, w którym zamiast nadwiesania pił, cała rama jest nadwieszona. Konstrukcja ta nie nasuwa ujemnego działania posuwu rozbitego na dwa okresy ruchu ramy, powinna jednak być uznana za postęp, gdyż pozwala na dokładniejsze ustawianie kąta pochylenia pił, niż w trakach zwykłych, gdzie pochylenie ustawia się dla każdej piły osobno. Również naciągnięcie pił może być lepsze.

Firma LEIN cieszyła się ogólnem powodzeniem na targach. Jej trak był demonstrowany w pełnym ruchu i biegł na 335 obrotów (przy świetle ramy 600 mm.). Sprawiło przyjemność obserwować jego spokojny i wolny od drgań bieg. Maszyna wykonana jest bardzo dobrze, w kształtach celowych i ładnych. Posuw tego traktu również jest podwójny, zbliżony do wyżej opisanego traku Esterer.

Fabryka FLECK wystawiła po raz drugi swój nowy typ szybkiego traktu, bardzo potężnej budowy

wy, gdyż ważącego aż 11.000 klg. Trak ten posiada oryginalny mechanizm posuwowy, działający od mimosrodo, założonego na wale głównym.

Prawie wszystkie traki zaopatrzone w przyrządy, pozwalające na cofanie kłosa i natychmiastowe wyłączanie posuwu zapomocą łatwych do obsługi dźwigni. Cały szereg traków zaopatrzony był w aparaty do centralnego smarowania. Co się dotyczy wielkości posuwów, to widziałem wzór, przedstawiony przez firmę Lein, uwidoczniający posuw 31 mm. na 1 skok. Prawda, ta rekordowa wielkość odnosi się do przecierania świerku na kantówkę 12×10 cm. przy 4 pilach.

Fabryka HOFMANN z Wrocławia wystawiła 2 traki naogół bardzo dobrze znanej konstrukcji.

Zasługuje na uwagę trak firmy SEIFERT. Dzięki nadbudowanej wielkiej tawercie nad ramą, piły w tym traku mogą być zaszpanowane bardzo blisko jedna drugiej, umożliwiając tem wyrzynanie na tym traku deszczulek aż do 4 mm. grubości. Przytem używa się pil grub. 1,1 mm. ze specjalnymi uchwyty. Do takiego traku mogą być założone jednocześnie 30 i więcej pil.

Trak ten specjalnie się nadaje do fabrykacji desek szkrzynkowych, tak samo jak do wyzsłania cienkich kłoców.

Oprócz wymienionych firm, wystawione były traki szeregu innych fabryk z drobnymi udoskonaleniami ogólnie znanych typów

Jako ogólne wrażenie konstrukcji trakowych, najwięcej trzeba podkreślić powiększenie szybkości pracy pil, dochodzącej do 6 mtr. na sekundę, przyczem równolegle z tem, powiększa się posuw. Przy zwiększonych posuwach wynika potrzeba szybkiej obsługi traków, a co zatem idzie zmiana w konstrukcjach wózków, które przez większość fabryk przedstawione były w postaci t. zw. szybkozaskakających. Niestety, nie wystawione były potrzebne do obsługi nowoczesnych traków urządzenia transportowe, bez których właściwie nie do pomyslenia jest zupełne uzyskanie zdolności produkcyjnej szybkobieżnych traków.

Powiększona szybkość pracy pil spowodowała to, że rzadko jaki trak jest budowany z pominięciem łożysk rolkowo-beezułkowych.

Brak wagonów

STANISŁAWÓW

Uważny czytelnik prasy gospodarczej zauważył niewątpliwie, że cały szereg dziedzin naszej produkcji skarży się na brak wagonów. Zapewne, że brak ten był tłumaczony żywiołową klęską mrozów, lecz tłumaczenie to dotyczy tylko krótkiego okresu czasu i tylko w odniesieniu do niego może być przyjęte.

Brak wagonów, niepodstawienie ich we właściwym czasie to klęska dla przemysłowca. Fundamentem wszelkich stosunków handlowych jest akuratność w wywiązywaniu się ze swych zobowiązań: Nie do pomyslenia jest stan, w którym pomimo wszelkich starań producenta, odbiorca doznaje zawodu z winy władz kolejowych.

W szczególności dotyczy to nas w stosunkach z firmami zagranicznymi.

Nie wywiązywanie się z wziętych na siebie zobowiązań wobec importerów angielskich czy francuskich z powodu nie wysłania na czas materiału zakupionego, bardzo często i zapłaconego już pod warunkiem, że materiał na czas nadejdzie na miejsce przeznaczenia, jest świadectwem nie solidności dla danego przemysłowca czy eksportera. Nieraz kupcy zagraniczni nie chcą z taką firmą więcej pertraktować twierdząc, że nie wywiązują się z wziętych na się zobowiązań. Dodajmy, że o ile to się odnosi do większej liczby, to giełda drzewna zagraniczna zareaguje zniżką ceny za materiał drzewny w Polsce.

Nie więc dziwnego, że przemysłowcy i eksporterzy skarżą się na brak wagonów, bo go naprawdę dooklikwie odczuwają!

Przykładem tego braku może być fakt, że np. stanisławowska Dyrekcja Kolejowa zaspakaja zaledwie kilka procent zamówień firm na wagony.

Komisja drzewna przy Komitecie regionalnym interwenjowała przez Urząd wojewódzki w Dyrekcji Kolejowej i u pana Ministra Komunikacji w Warszawie. Przedtem interwenjował Syndykat Interesantów drzewnych we Lwowie w Ministerstwie Komunikacji i w odpowiedzi oświadczone, że z powodu wielkich szatorów, wywołanych przez okoliczności siły wyższej, Ministerstwo Komunikacji do obecnej chwili nie zdołało całkowicie opanować sytuacji na kolejach. W niektórych Dyrekcjach kolejowych daje się brak wagonów w wysokim stopniu odczuć, bo na górny Śląsk ugrzęzło 6.000 (Sześć tysięcy) wagonów, a z Czechosłowacji nie wróciło 3.000 (trzy tysiące) wagonów z powodu przerwy w normalnym ruchu towarowym.

Jednocześnie Ministerstwo oświadczyło, że gdyby przemysłowcy drzewni czy eksporterzy potrzebowali zaświadczania, że Ministerstwo Komunikacji nie dostarczyło na czas wagonów z powodu siły wyższej, to tego rodzaju zaświadczania mogą im być wydane.

Być może, że odniesie to skutek w sporadycznych wypadkach, niemniej przeto nie rozstrzygnie zasadniczo zagadnienia. Sądźmy, że muszą być dokonane obliczenia taboru i ustosunkowanie go do potrzeb naszego przemysłu. W przeciwnym razie braki istniejące coraz częściej będziemy odczuwać.

Juljusz Bodnar.

Reforma taryf kolejowych

Dowiadujemy się, że w stosunku do projektu taryf kolejowych na przewóz drewna, który to projekt ogłosiliśmy w Nr. 4 z 25 II, r. b. „Drzewa Polskiego”, komisja międzyministerjalna poczyniła pewne zmiany.

A więc przedewszystkiem projektowana taryfa wyjątkowa K; na wywóz materiałów tartych nieu-

szlachetnionych i uszlachetnionych (poz. 910, 921), podkładów i śleprów (poz. 924), kostki brukowej (poz. 925) oraz welny i maki drzewnej (poz. 927), została skreślona. Pierwotnie miała ona na celu częściową rekompensatę podwyżki tar. 13, którą przeprowadziła w stosunku do projektu tej taryfy w układzie oznaczonem literą „D”.

Dalej, specjalna taryfa K_8 przewidywana jako taryfa stacyjna dla wilenszczyzny (stacji kol. Wilno, Now. Świętiany, Rudziszki, Utna, Bieniakowice, Budstaw i Jaszuny) została rozszerzona i ustalona jako taryfa terytorjalna, obejmująca teren ograniczony od południa linią kolejową: Grajewo, Białystok, Czeremcha, Brześć N/Bugiem, Zabinka i Mikaszewice. Wobec zaś skreślenia taryfy K_1 — dla wewnętrznych przewozów na tym terenie przeznaczają taryfę K_1 znacznie niższą od K_7 .

Z taryfy 13 przeniesiono do taryfy K_{12} fryzy i klepi kornobrobione, dokonano więc pewnego obniżenia.

Kopalniaki (poz. 904) i słupy tel. poz. 905) przy wywozie przez porty zostały przeniesione z taryfy 13, i K_1 do taryfy K_8 , nastąpiło więc i tutaj pewne obniżenie.

Na tem wyczerpują się zasadnicze zmiany, poczynione w projekcie BKT przez Komisję międzyministerjalną.

Po dokonaniu tych przesunięć, BKT kolejowych jest zadanie, że globalna zwykła taryfa na przewóz drewna nie przekroczy 21—22¹⁰/. Oczywiście, sprawa zwykłej taryf drzewnych nie może być uważana za załatwioną przez to lub inne wyrażenie opinii B.K.T. Czynniki gospodarcze, zainteresowane w tych taryfach, zmuszone są rezerwować ostatecznie ustosunkowanie się do projektu BKT do chwili, gdy będą miały przed sobą projekt tych taryf w formie skończonej. Jednocześnie przy pomocy tych organizacji zawodowych przeprowadzają właśnie obliczenia kalkulacyjne, aby się cyfrowo zorientować, w jakim stopniu ostatnia konstrukcja taryf drzewnych, po zmianach komisji międzyministerjalnej będzie obciążała drewno. Zapewne na najbliższym posiedzeniu Komisji Taryfowej Państw. Rady Kolejowej, która ma się odbyć dn. 18 b. m., sprawy te będą mogły stać się przedmiotem dyskusji.

Międzynarodowa Konferencja Drzewna w Wiedniu

Nadestane przez wiedeńską Giełdę protokoły i referaty Konferencji Drzewnej, która odbyła się w lokalu Giełdy dn. 13 marca r. b. przy współudziale 182 przedstawicieli giełd drzewnych i związków producentów drzewnych Austrii, Czechosłowacji, Bawarii, Węgier i Polski — dają możliwość bardziej detalicznego zapoznania się z poruszeniami na powyższym Zjeździe — sprawami.

Program i cele konferencji zostały spisywane przez sekretarza Giełdy Wiedeńskiej Dr. Bitterla w jego referacie o międzynarodowej współpracy giełd drzewnych.

W referacie tym Dr. B. uzasadnił potrzebę tej współpracy przez znaczne ułatwienia, jakie dałyby producentom i kupcom drzewnym dokładne wzajemne informacje, dotyczące popytu i sprzedaży na różne materiały drzewne w różnych krajach i wskazał na dwie drogi, jakimi należałoby dążyć do tej współpracy.

Pierwsza z nich — bezpośrednia — jest uwarunkowana przez ściśle łączność giełd drzewnych ze sferami drzewnymi ich państw, bez której to łączności giełdy nie będą w stanie wczuć się całkowicie w koniunkturę drzewną i udzielać na zasadzie wzajemności innym giełdom informacji interesujących powyższe, jak również przez wymianę wykazów zapotrzebowań i podaży i wreszcie przez wzajemne dopuszczenie członków poszczególnych giełd na zebrania giełdowe.

Drugą drogą — pośrednią — jest dążenie do ujednostajnienia usansów drzewnych, — do ustalenia sądów polubownych, któreby obowiązywały kontrahentów różnych państw, wreszcie udzielanie wzajemnych informacji o kursach giełdowych, uchwałach dotyczących organizacji giełd, o wypadkach niesolidnego wywiązywania się z umów i t. p.

W dyskusji nad międzynarodowym ujednostajnieniem usansów drzewnych, o którym wygłosił specjalny referat p. Friedman z Wiednia, przeważał pogląd, że ujednostajnienie to wiąże się ściśle z ujednostajnieniem miar przez wprowadzenie systemu metrycznego pomiaru dotychczasowego konserwatywnego oporu niektórych państw, trwających przy calu, jako jednostce długości.

Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie zajmujący się powyższą sprawą, wydał w związku z ankietą „Enquete internationale sur la standardisation de la mesure du bois et sur les differents modes de vente du bois” wyczerpującą publikację przedstawiającą całokształt zagadnień w ich obecnym stadium.

O ileby nawet Ameryka i Anglia zgodziły się w końcu na przyjęcie miary metrycznej, to wprowadzenie powyższej decyzji w życie wymagałoby podług najbardziej optymistycznie nastrojonych głosów najmniej 3 do 5 lat. Nim to się stanie należy przedewszystkiem dążyć do wspólnej umowy uzgadniającej wymiary materiałów drzewnych w miarze metrycznej na terenie państw, które ten system już przyjęły.

Na terenie giełdy drzewnej w Bratisławie dokonywane są obecnie prace mające na celu ujednostajnienie usansów drzewnych. Po dokonaniu tych prac, opierających się na badaniu usansów drzewnych 12 giełd włączając w to i giełdy francuskie, zostanie wydane dzieło które zawierać będzie próbę rozwiązania powyższego zagadnienia.

Konferencja Wiedeńska z dn. 13 marca r. b., będąca jak sądzić należy z nastrojów panujących podczas obrad, pierwszą z szeregu projektowanych konferencji, mających na celu pogłębienie poruszonych spraw, jest niezawodnie dodatnim objawem w dążeniu do zrationalizowania przemysłu i handlu drzewnego na terenie Europy.

SZYMON ULAM
PZEMYSŁ DRZEWNY
LWÓW, UI. 3 MAJA 12.

249,35.1

Już od tygodni sytuacja na austrijskim rynku drzewnym nie wielkiej uległa zmianie. Po dość długiej, przerwie spowodowanej ostatnimi silnymi mrozami, tartaki zaczynają znów swą pracę. Leżące pod głębokim śniegiem duże ilości drewna są niemożliwe do wydośtania i skutkiem tego tartaki są pozbawione dostawy okraglaków. Wogóle o suchy tarty materiał jest teraz bardzo trudno. Na rynku wiedeńskim panuje w ostatnich tygodniach w całym tego słowa znaczeniu — cisza. Ruch budowlany, który przewidywaliśmy ma objąć magistrat wiedeński, wprowadzi trochę życia.

Wiedeńscy przedstawiciele poważnych polskich dostawców, ze względu na brak towaru w tartakach, starają się wszelkimi siłami sprzedać towar do Wiednia, stają jednakże temu na przeszkodzie zbyt wygórowane ceny, których żądają. Dowód polskiego drewna do Wiednia i wogóle Austrii wyraził się szczególnie w roku 1928 dostawą okraglaków olszy dla fabryk dykt, który wyniósł ogółem 27.890 ton, również i twardy materiał tarty, który wyniósł 2.577 ton miękkiego towaru tarty był tylko w małej ilości dostarczony przez Polskę.

Magistrat m. Wiednia w ostatnich czasach zakupił u jednego z poważnych banków ogromne obszary, na których ma powstać miasto—ogród. Przedsiębiorstwo magistrackie, które posiada własny tartak nad Dunajem otrzyma poważną robotę. Niewielka część tych robót dostanie się też producentom i handlarzom, jednakże ceny, jakie magistrat „monopolista budowlany” podaje, są bardzo małe.

Niemiecki rynek drzewny w dalszym ciągu jest słabym odbiorcą

Pomału znika nadzieja na większe ożywienie w r. 1929. W obrotach według realizacji Salzburg Passau jest kompletny zastój, gdyż konkurencja bawarskich tartaków przeważa na szali.

Wywóz drewna iglastego z Austrii do Niemiec w roku 1928 przedstawia się jak następuje: Okraglaki 509.400 ton (1927: 273.100 t.) & Drewno tarte 337.500 t. (324.821 t.) & Papierówka 104.300 t. (133.332 t.): Kopalniaki 9.300 t. (12.365 t.). Obrót więc stanowiło drewno tarte, który pomimo koniunktury utrzymał się prawie

na tej samej wysokości co w roku 1927 (były wprawdzie przy tem dostawy z tytułu poprzednio zawartych umów). Wywóz okraglaków wzniósł się do wysokości 90%, natomiast wywóz papierówki znacznie upadł (polska konkurencja). Wywóz kopalniaków z Austrii upadł z roku na rok, gdyż opłata za przewóz do kopalni Zagłębie Ruhry jest bardzo wysoka; oprócz tego wogóle manipulacja na to drewno podrażała.

Trwają jeszcze poniekąd obroty z Saksonią, gdzie konkurencja z Czechosłowacją na cienie deszczulki blokowe wzrosła. Intensywne zabiegi przedstawicieli austrijskich producentów około niemieckiego przemysłu drzewnego, jak słychać nie dały nadzwyczajnych rezultatów. Natomiast obroty z Czechosłowacją są nadal ożywione.

Obroty z Francją skutkiem podniesionej na początku b. m. niemieckiej taryfy przemysłowej — bardzo utrudnione. Niektóre tartaki są zatrudnione zleceniami francuskimi, wątpliwym jest jednak, czy, wobec ciągłej wyższej cen na drewno okragłe, wyjdą na swoje. Wogóle na rynku francuskim daje się zauważyć polską konkurencję.

Madriers une Bastings, 3 do 8 m. kosztuje ŁS. 83 do 85 franco niemiecka granica.

Dająca się zauważyć od kilku tygodni poprawa obrotów z Włochami narazie ustala, by w porównaniu z zeszłym rokiem, znów się powiększyć. Rynek papierówki jest mocny. Nawet na przestrzeniach niepomysłnych dla przewozu wymagają producenci S. 24 — 25 za Rm. Fabrykanci zakupują każdą ilość.

Pozycja w Szwajcarii na rynku jest nadal silna. Wogóle obrót z Szwajcarią w roku zeszłym jak i w obecnym jest bardzo ożywiony. 55% zapotrzebowania Szwajcarii na drewno opałowe iglaste zaspokoila Austria & 80% okraglaków i 44% materiału tarte, miękkiego. W styczniu 1929 r. Austria dostarczyła Szwajcarii 183.427 cettnarów miękkiego surowego drewna a więc nadwyżka = okragła 100% (grudzień 1928—99.660). Ceny na drewno tarte nie uległy zmianie. Okraglaki Rm. 26,50 — 27 — niemiecka granica; 26—27. — Francja szwajc. twardsze drzewo 30.— i więcej.

I. T.

DZIAŁ TECHNICZNY

JÓZEF TORKA

WARSZAWA-PRUSZKÓW

Fabrykacja ołówka i drzewo przy tem używane

Deseczki suche otrzymane z suszarni, przedewszystkiem hebluje się na heblarce jednostronnej w taki sposób, że noże heblujące pozostawiają na deseczce sześć rowków. Wielkość tych rowków, czyli średnica półkola jest dowolna i zależy od rodzaju,

a więc grubość jader grafitowych które w te deseczki mają być wklejone. Wyheblowane deseczki sortuje się na dobre i braki t.j. takie które w heblarce uległy w jakikolwiek bądź uszkodzeniom, oraz gatunkuje się na prima gatunek, a więc takie, które mają słój dro-

bny, prosty i równy, o jednostajnym i ciąglem zabarwieniu i sekunda t.j. wszystkie inne. Prima gatunek używa się do wyrobu lepszych ołówków, sekunda do wyrobu gorszych. Wysortowane gatunkowo deseczki złobkowane, w miarę potrzeby, odsyła się do klejarni.

Tu uskutecznia się nakładanie pręcików grafitowych eo rowków w deseczce, przykrywa się drugą deseczką i tak skleja się dwie deseczki, wewnątrz których pozostało sześć prętów grafitowych czyli jąder ołówkowych. Sklejone w specjalnych prasach deseczki pozostawia się na przeciąg kilku godzin. Następnie wyjmuje się je z pras, rozbija na pojedyncze 6-ki ołówków i odsyła do dalszej obróbki. Na specjalnych heblarkach jednostronnych lub dwustronnych wystruguje się pojedyncze ołówki w ten sposób, że z przepuszczonej przez maszynę deseczki sklejonej, otrzymuje się na raz 6 sztuk ołówków.

Kształt ołówka może być zupełnie dowolny, bowiem zależy od kształtu noża, który zakładamy do maszyny strugarki. A więc struże się ołówki, okrągłe sześciokątne, owalne, trójkątne i kombinacje owalu z prostokątem oraz wiele innych.

Wystrugane ołówki znów się sortuje, a mianowicie wybiera się z nich te, które uległy uszkodzeniu przy struganiu, następnie puste, (robotnica w klejarni przez nieuwagę nie założyła wszystkich rowków w deseczce pręcikami grafitowymi, oraz popękane i z sęczkami. Wszystkie dobre ołówki oddaje się do szlifowni. Na specjalnych maszynach samoczynnych szlifuje się ołówki okrągłe, na innych sześciokątne, jeszcze na innych owalne. Słowem, zależnie od kształtu ołówka, inaczej konstruujemy jest pomyślany rodzaj maszyny szlifowniczej i odpowiednia jej budowa. Oszlifowane ołówki odsyła się do lakierni, gdzie uskutecznia się lakierowanie i opłukanie ołówków.

Na tem kończę opis fabrykacji tej części składowej ołówka, którą się wyrabia z drewna.

W związku z możliwością stworzenia w Polsce gałęzi przemysłu drzewnego pracującego specjalnie dla fabryki ołówków, chcę podać kalkulację tego wyrobu.

Najracjonalniejsze rozwiązanie tego problemu znajdziemy w podziale wyrobu, bowiem chemiczną preparatykę drewna, należy uskutecznić w środowisku, gdzie się ku temu najbardziej sprzyjające warunki komunikacyjne, techniczne i handlowe—a więc w wielkim mieście, gdzie są najobfitsze i najlepsze źródła surowca, bowiem tenże jest wówczas najtańszy.

Surowca olszowego najwięcej znajdujemy na Kresach Wschodnich—tam też należy wyrób tego artykułu uskutecznić na myśl zasady, że zakład przemysłowy winien podążać ku źródłom surowca.

Fracht bowiem kolejowy przewozu dłużyc z Kresów Wschodnich do Warszawy obciążałby 1 m³ olszy kosztem ok. 10 zł., zatem przewóz 60 m³ dłużyc kosztowałby ok. 600 zł.; te same 60 m³ dłużyc przetarte i przerobione na deseczki dałyby ok. 26 m³ deseczek, koszt przewozu których wyniesie ok. 400 zł., czyli różnica w kosztach przewozu ekwiwalentu 60 m³ olszy okrągłej = 26 m³ deseczek stanowiłaby ok. 200 zł. obniżających koszty produkcji; 1 m³ deseczek o ok. 11,6 zł.

Koszty robocizny wynoszą:

jednostronne przetarcie 20 m ³ olszy na traku	80 zł.
przerznięcie 20 m ³ olszy na pile taśmowej	20 "
" " " " tarczowej dużej	10 "
" " " " " małej	10 "
" " " " " cykularkach	160 "
wysortowanie deseczek wykrojonych z 20 m ³ drzewa	20 "
wykrojenie 20 % odpadków w t. zw. wykrojkach	40 "
wysuszenie	20 "
obsługa techniczna	20 "
zapakowanie i załadowanie do wagonu	30 "
wyładowanie, wózka i rozpakowanie przy zakładach impregnacyjnych	60 "
robocizna przy impregnowaniu	50 "
suszenie	20 "
zapakowanie	20 "
obsługa techniczna	20 "
Razem	580 zł.

Koszty surowców, opakowania i przewozu: 20 m ³ dłużyc olszowych	a 68 = 1360 zł.
opakowanie otrzymanych z tej ilości deseczek	70 zł.
fracht przewozu	160 "
bejca do zaimpregnowania tej ilości desek	420 "
opakowanie po zaimpregnowaniu	70 "
Razem	2080 zł.

Ogółem koszt własny 2660 zł.

Doświadczenie nabyte w tartakach przy fabrykach wykazało, że z 1 m³ olszy w stanie okrągłym, po przerobieniu otrzymuje się 8160 sztuk deseczek. Znaczy to że z przerobionych 20 m³ drewna, otrzyma się 163,200 sztuk deseczek, których koszt własny po impregnacji wynosi zł. 16.30 za tysiąc podczas gdy deseczki z drewna zagranicznego jak inceniza, kosztują ok. 65 zł. za tysiąc, a z cednar virginijskiego do 166 zł. za tysiąc.

Ta różnica cen wskazuje najlepiej, że uruchomienie tej gałęzi naszemu przemysłowi drzewnemu mogłoby się sowingie opłacić.

DZIAŁ PRAWNY

Ustawa o ubezpieczeniach społecznych

W chwili obecnej program ubezpieczeń społecznych realizują zakłady ubezpieczeń kilku rodzajów: Kasy Chorych, Zakład Ubezpieczeń od wypadków oraz Zakłady Ubezpieczeń pracowników umysłowych.

Działalność każdego typu tych zakładów opiera się na osobnych przepisach prawnych, normujących w najrozmaitszy sposób kwestie dotyczące praw i obowiązków zarówno zakładów jak i korzystających z nich

pracowników oraz pracodawców, zobowiązanych do świadczeń na rzecz tych zakładów.

Różnorodność tych instytucji ubezpieczeń społecznych zmusza pracodawców do kilkakrotnego meldowania swoich pracowników, do obliczania składek na podstawie różnorodnych zasad, do wzorzenia odwołań w różnych terminach do różnych władz administracyjnych i sądów.

Różnorodność instytucji ubezpieczeń społecznych sprawia również iż koszty administracyjne stanowią bardzo poważny odsetek ogółu wydatków. Każda bowiem instytucja we własnym zakresie rejestruje ubezpieczonych i przedsiębiorstwa, ściągając składki etc. A dla dokonania tych czynności jest zmuszona do utrzymania oddzielnego aparatu administracyjnego.

Ten stan rzeczy jest tembardziej nienormalny, że wszystkie instytucje ubezpieczeń społecznych mają do czynienia z tępamiem kołem osób, robotnikami i pracownikami, zatrudnionymi w przemyśle i handlu.

Różnorodność zakładów ubezpieczeń społecznych jest również oczywiście niedogodna dla robotników, którzy muszą szukać pomocy w szeregu innych zakładów powodując powstawanie sporów pomiędzy poszczególnymi zakładami ubezpieczeń społecznych, które starają się w razie wątpliwości zrzucać wzajemnie na siebie swe obowiązki. Wreszcie utrudnia wykonanie nadzoru państwowego nad zakładami ubezpieczeń społecznych.

To też już oddawna odzywały się głosy, nawołujące do usunięcia tego stanu rzeczy i przeprowadzenia unifikacji ustawodawstwa w zakresie ubezpieczeń społecznych, połączenia instytucji ubezpieczeń społecznych w jedną całość organizacyjną.

Wyrazem tych tendencji jest projekt ustawy ubezpieczeń społecznych, o wniesienie którego do Sejmu donosiło „Drzewo Polskie” w jednym z ostatnich swych numerów.

Ustawa powyższa normuje ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa wykonane dotychczas przez Kasy Chorych oraz ubezpieczenia na wydek niezdolności do zarabkowania, lub śmierci osoby ubezpieczonej, wykonywane dotychczas przez Zakłady Ubezpieczeń od wypadków.

Zakres pomocy, jaka dotychczas była udzielana przez Zakłady Ubezpieczeń od wypadków, został przez projekt ustawy bardzo rozszerzony.

Obowiązek wypłaty renty obejmować będzie nie tylko inwalidów wskutek nieszczęśliwych wypadków, lecz również wskutek chorób zawodowych.

Również otrzymując prawo do renty wszystkie osoby, które ukończyły 65 rok życia i były ubezpieczone przez lat 10 (ubezpieczenie na starość), a również osoby, które wskutek choroby, ułomności fizycznej lub umysłowej, bądź też wskutek upadku sił fizycznych są nie zdolne do zarabiania 1/3 tego co zarabia w danej miejscowości osoba zdrowa o podobnem uzdolnieniu.

Dla wykonania ubezpieczeń powyższych zostaną utworzone Kasy Ubezpieczeń Społecznych i Zakłady Ubezpieczeń Społecznych (art.16).

Podlegać ubezpieczeniu będą wszystkie osoby zatrudnione na podstawie stosunku roboczego lub służbowego (art. 2).

Kasa Ubezpieczeń Społecznych będą ustalać obowiązek ubezpieczenia, rejestrować osoby ubezpieczone, wymierzać składki, udzielać pomocy leczniczej i zasiłków chorobowych, oraz kontrolować osoby, otrzymujące renty.

Zakłady Ubezpieczeń mają za zadania uzupełniania leśnictwa Kas Ubezpieczeń Społecznych, usprawnianie ich administracji i biurowości, wypłacanie rent w związku z niezdolnością do zarabkowania i śmiercią osób ubezpieczonych etc.

Usprawnienie w ten sposób organizacji ubezpieczeń społecznych sprawia, iż pomimo bardzo znacznego rozszerzenia zakresu pomocy społecznej, składki na rzecz Zakładu z mają wynosić 12⁰/₁₀₀ tygodniowej płacy podstawowej, z czego pracodawcy ponosić będą 8⁰/₁₀₀, zaś 4⁰/₁₀₀ winny być potrącone z zarobków pracowników. W chwili obecnej przemysł płaci całą składkę na rzecz Zakładu Ubezpieczeń t.j. około 3,5⁰/₁₀₀ oraz 1⁰/₁₀₀ składki na rzecz Kas Chorych t. j. około 4,5⁰/₁₀₀, a zatem tyle ile przewiduje projektowana ustawa.

Składki wpłacane będą do kasy ubezpieczeń społecznych, która przekazuje połowę wpływów zakładom ubezpieczeń społecznych.

Nadzór nad kasami ubezpieczeń społecznych i zakładami sprawuje Minister Pracy i Opieki Społecznej, przyczem w zakresie lecznictwa łącznie z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Organami Kas i Zakładów Ubezpieczeń społecznych są: Rady, Zarządy i Komisje Rewizyjne.

Ustawa przewiduje większość dla pracowników w radach i zarządach, dla pracodawców w komisjach rewizyjnych. Przewiduje również udział osób, mianowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych w organach zakładów ubezpieczeń społecznych.

Poważną luką ustawy jest brak przepisów o instytucjach, mają rozstrzygnąć spory między ubezpieczonymi i pracodawcami z jednej strony, a zakładami ubezpieczeń społecznych z drugiej strony. Projekt poucza załatwienie tej sprawy specjalnej ustawie.

Przepisy przejściowe przewidują, iż do czasu wydania tej ustawy spory pracowników z instytucjami ubezpieczonymi rozpoznawać będą istniejące dotychczas sądy rozjemcze, względnie komisje rozjemcze.

Natomiast sprawy z pracodawcami rozpoznawać będą organy, które były właściwe do chwili wejścia w życie omawianego projektu, to znaczy Sądy i Władze Administracji ogólnej.

Pamiętaj o P. W. K.

DZIAŁ STATYSTYCZNY

Tab. I. Wywóz materiałów drzewnych w lutym Tonny.

Grupy eksportu	1927	1928	1929	1927	1928	1929
Ogółem	471.592	394.120	216.057	100%	100%	100%
1. Drewno nieobrobione	345.314	269.945	151.860	73,2%	68,5%	70,3%
2. Drewno nawpółobrobione	121.235	119.368	59.298	25,7%	30,3%	27,4%
3. Wyroby gotowe	5.043	4.807	4.899	1,1%	1,2%	2,3%

Tab. II. Wywóz materiałów drzewnych we wskaźnikach. Podstawa obliczeń — tonny i %/ty

Grupy eksportu	1927	1928	1929	1927	1928	1929
Ogółem	100	83,6	45,8	—	—	—
1. Drewno nieobrobione	100	78,2	44,0	100	93,6	96
2. Drewno nawpółobrobione	100	98,5	48,9	100	118	106,6
3. Wyroby gotowe	100	95,3	97,1	100	109,1	209,1

Tab. III. Wywóz materiałów drzewnych w lutym. 1000-ce złotych

Grupy eksportu	1927	1928	1929	1927	1928	1929
Ogółem	37.210	45.886	26.171	100%	100%	100%
1. Drewno nieobrobione	19.531	19.759	10.561	52,5%	45,0%	40,4%
2. Drewno nawpółobrobione	14.984	20.903	11.547	40,3%	47,7%	44,1%
3. Wyroby gotowe	2.695	3.224	4.063	7,2%	7,3%	15,5%

Tab. IV. Wywóz mat. drzew. we wskaźnikach w lutym. (Podstawa Obliczeń — złoty)

Grupy eksportu	1927	1928	1929	1927	1928	1929
Ogółem	100	118	70,3	—	—	—
1. Drewno nieobrobione	100	101,2	52,1	100	85,7	77
2. Drewno nawpółobrobione	100	139,5	77,1	100	118,4	109,4
3. Wyroby gotowe	100	119,6	150,8	100	101,4	212,3

Wydóz materiałow drzewnych w lutym

Tonny

Tab. V.

KRAJ PRZEZNACZENIA	O g o ł o m		Anglia		Belgia		Czechosłowacja		Francja		Holandia		Niemcy	
	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929	1928	1929
Ogółem	100%	100%	44,242	21,328	12,284	9,234	22,461	21,541	20,000	6,780	13,199	6,481	26,345	137,765
z tem do wyznaczonej krajów														
1. Państwa	6,801	6,281	—	—	—	—	5,954	2,331	—	—	—	—	80,574	79,614
2. Krajów	18,266	15,836	6,078	6,328	2,281	2,979	6,486	6,391	3,726	1,621	—	—	33,004	13,400
3. Działu, handlu św.	9,071	10,644	2,046	1,111	557	146	5,811	1,019	—	—	2,614	22	93,233	21,667
z tem do wyznaczonej krajów														
4. Białe, szare, brzo, kryty	106,069	45,711	37,056	12,322	8,647	3,024	427	3,761	5,131	4,645	6,668	5,921	35,547	11,529
5. Szare, białe	3,671	5,174	60	—	63	2,297	680	1,676	1,141	511	—	306	194	291
6. Półkory	10,122	8,362	—	1,811	50	18	—	—	—	—	496	—	9,514	6,138
Razem drzewa, sosny, św. sz.	30,31	29,44	31,178	14,117	8,265	5,339	1,111	5,445	6,281	5,139	13,144	6,201	40,621	17,959
7. Kłody	2,111	1,279	121	34	17	191	—	291	—	—	44	39	1,824	621
8. Mieliszko, kłody, kłody	551	101	139	104	—	—	—	—	—	—	54	41	119	81
9. Długość, kłody, kłody	1,719	1,210	681	472	218	278	—	—	—	—	273	181	126	221
Razem kłody, kłody	1,11	2,34	941	1,110	232	469	—	290	—	—	368	261	2,061	82
Wszystko do wyznaczonej krajów	95,91	95,64	11,71	10,08	3,01	4,31	5,71	10,01	2,51	6,21	3,31	3,01	67,71	43,81

DZIAŁ HANDLOWY

Wywóz olszyny

Podania o zezwolenie na wywóz olszyny na warunkach ulgowych, t. j. za opłatą cła wywozowego w wysokości zł. 1.50 od 100 kg.; kierować należy do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, które będzie je załatwiać w porozumieniu z Min. Skarbu i Min. Rolnictwa na podstawie opinii Rady Naczelnej Związków Drzewnych.

Rada będzie w każdym wypadku opinowała podania na podstawie uprzedniego porozumienia z wyłonioną ad hoc specjalną Komisją, mającą w swoim składzie przedstawicieli Związku Fabrykantów Dykt i Fornirów, w osobach pp. Inż. Rawicza-Szczerbo oraz Dr. Benni'ego, oraz producentów i eksporterów olszyny w osobach pp. Dr. Babiniego i Inż. Leszczyńskiego.

Podanie do Min. Przemysłu i Handlu zawierać winno następujące dane: miejsce wyrobu drewna; nadawca; stacja nadania; kraj przynależności; stacja graniczna (wzgl. stacje graniczne) przez którą, (wzgl. które) mają być skierowane odnośne partje olszyny; ilość w m³; jakość przeciętne wymiary; czy nadaje się do wyrobu dykt; jakie motywy skłaniają petenta do wniesienia podania (zawarcie umowy na dostawę olszyny — za granicę przed ogłoszeniem rozporządzenia o cłach wywozowych); niemożność zbycia posiadanych zapasów olszyny na rynku krajowym, itp.).

Odnosne podania zainteresowani kierować mogą również do Biura Rady Naczelnej.

Okólnik Min. Roln.

Ministerstwo Rolnictwa wydało na skutek reklamacji Związku Właścicieli Lasów następujący okólnik z dn. 12. bm. Nr. 176/L.2 do wszystkich wojewodów:

Związek właścicieli lasów w Warszawie żali się na poszczególne Urzędy Wojewódzkie, że:

1) żądają wykazów numeracyjnych nie tylko przy wyrębach przerębowych w użytku głównym, lecz również w użytku międzyrębnym t. j. przy trzebieżach;

2) żądają aby plany urządzenia gospodarstwa leśnego, względnie programy gospodarcze były sporządzane wstecz od 1927 roku;

3) odmawiając zatwierdzenia planu względnie programu z powodu ustanowienia zbyt niskiej kolei równości, nie uzasadniają dlaczego przyjętą w planie kolej równości uważają za zbyt niską.

Ministerstwo wyjaśnia:

Co do punktu 1-go

A. Wykazy numeracyjne winny obejmować numer bieżący, gatunek drzewa i średnicę na w. p.

Każde drzewo, przeznaczone do wyrobu winno posiadać numer umieszczony na wysokości piersi i na szyi korzeniowej.

Złożenie takich wykazów należy żądać w następujących wypadkach:

1) Przy wyrębach przerębowych i częściowych w użytkowaniu głównym;

2) przy trzebieżach (prześwieleńniach) w drzewostanach bliskorębnych (III kl.) poczynając od 40 lat i wyżej;

3) przy wyrębie przestoi, starodrzewiu, drzew chorych i wadliwych oraz nasieniaków, które już spełniły swoje zadanie.

B. Drzewa przeznaczone do wyrobu w trzebieżach młodnikach II kl., winny być przed rozpoczęciem trzebieży wyznaczone za pomocą zaciosania. Przy wyborze drzew, przeznaczonych do wyrobu w drodze trzebieży winien być zachowany zasadniczy warunek, by zwarcie drzewostanu nie zostało przerwane przez trzebież.

Co do punktu 2-go.

Okres gospodarczy, na który zatwierdza się plan lub program, winien się rozpoczynać nie wcześniej, jak od czasu złożenia do zatwierdzenia planu urządzenia gospodarstwa leśnego lub programu gospodarczego.

Co do punktu 3-go.

Wszystkie decyzje, a w szczególności decyzje w części lub w całości odmowne, te ostatnie na podstawie p. 2 art. 75 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22. III. 1928 r. (Dz. U. N. 36 poz. 341) winny być przez władzę orzekającą prawnie i faktycznie uzasadnione.

Dokonanie lub zażądanie wprowadzenia w przedstawionych władzy planach lub programach zmian i uzupełnień, winno być również szczegółowo uzasadnione na podstawie ustępu 2 art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24. VI. 1927 r.

Dyrektor Departamentu Leśnictwa

(—) J. Miklaszewski.

W sprawie wartości drzewostanów ochronnych.

Minister Reform Rolnych wydał w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, w sprawie ustalania wartości drzewostanów ochronnych przy znoszeniu służebności w trybie przymusowym, następujące rozporządzenie.

Na podstawie art. 57 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwach kieleckim, lubelskim, łódzkim, warszawskim i w zachodniej części województwa białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 74) zarządza co następuje:

§ 1. Wartość drzewostanów wydzielanych jako wynagrodzenie za znoszenie służebności, a uznanych przez właściwe władze za ochronne, będzie ustalana w wysokości 50% wartości tych drzewostanów, obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Reform Rolnych z dnia 9 listopada 1927 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w sprawie ustalania wartości drzewostanów przy znoszeniu służebności w trybie przymusowym (Dz. U. R. P. Nr. 111. poz. 940).

§ 2. Postanowienia niniejszego rozporządzenia będą stosowane również w sprawach, wszczętych przed wejściem w życie tego rozporządzenia, jeżeli do tej chwili nie przystąpiono do opracowania projektu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Reform Rolnych:

Witold Staniewicz

Minister Sprawiedliwości:

St. Car

Z przemysłu drzewnego

W Komunikacie Państwowego Instytutu Eksportowego czytamy:

Z początkiem marca r. b. nastąpiła łagodniejsza pogoda, wobec czego spodziewać się należało poprawienia się sytuacji w handlu drzewnem. Ostre mrozy, które trwały przez 3 miesiące, wyrządziły tak i rzemuś słowcowi, jak i kupcowi drzewnemu wielkie straty, bowiem uniemożliwiły wyrąb i wywóz surowca z lasu oraz prace na tartakach. Ceny sosnowego materiału tartego pozostają nadal niskie, brak jest popytu. Obecnie daje się odczuć poważną konkurencję tartakowców, kupców i pośredników z Kresów Wschodnich, którzy nawiązują stosunki handlowe z konsumentami i podkopują byt mniejszych firm finansowo słabszych. Eksport sosnowego drzewa okragłego (odzieńki) do Niemiec jest nieznaczny, natomiast eksport materiału tartego ustął prawie zupełnie; zapotrzebowanie w kraju pozostaje nieznaczne. Na zachodzie Polski jest w obecnej kampanii 75% tartaków nieczynnych, wobec czego nastąpiło zwolnienie urzędników i robotników. Właściciele tartaków kupują w tym roku tylko małe ilości drzewa okragłego w lasach państwowych, ponieważ Dyrekcja ustaliła za surowiec zbyt wysokie ceny podstawowe, których tartacznicy płacić nie mogą, nie chcąc pracować ze stratą, jak w ubiegłym roku.

W lasach państwowych leży poważna ilość sosnowego drzewa okragłego już w stanie wyrobionym na które to drzewo Dyrekcja Lasów Państwowych nie ma kupców, wobec czego ma podobno zamiar drzewo przecierać na własny rachunek w tartakach oliznych. Ponieważ tylko mniej więcej 1/3 tartaków tak na zachodzie jak i w wschodzie Polski jest czynna i w dodatku jeszcze nie w całej pełni — nastąpić musi poważne zmniejszenie się zapasów tartego materiału, co za sobą pociągnie wzrost cen na materiał tart.

Wywóz drzewa z Rosji

Rosyjska produkcja drzewna która przed wojną miała decydujące znaczenie dla Europy, spadła bezpośrednio po wojnie tak, że dopiero w ostatnich 3—4 latach zaczęła się dawać odczuć w poważniejszym stopniu na rynkach europejskich. Rozmiary tej produkcji stale jednak rosną. Według świeżo ogłoszonych sprawozdania produkcja drewna

tartej wzrosła w roku gospodarczym 1927/28 (t. j. do 1 października 1928 r.) w porównaniu z poprzednim okresem rocznym o 8%₁, jednocześnie produkcja dykt i fornierów wzrosła o 18,5%₀. W większym jeszcze stopniu wzrosła wytwórczość samej gospodarki leśnej

Grupa materiałów drzewnych.	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28
Papierówka m ³	750	850	850	1.400
Kopalniaki "	400	300	350	740
Drewno nieobrobione "	210	170	70	170
tarle tys. stand.	366	317	439	525
Słopeprów i podkładów tys. szt.	1.800	1.000	1.000	1.030
Dykty i fornieri tys. m ³	14,5	9,5	20,5	ca 45

Przywóz drewna rosyjskiego do ważniejszych europejskich krajów importujących wyniósł w ostatnim roku gospodarczym w papierowce 14¹/₁₀, w kopalniach 6,8⁹/₁₀, w sło-pach 9,5⁹/₁₀, w drewnie tarym 11, 7⁹/₁₀, w dyktach i formiach 22, 5⁰/₁₀. Nadchodzący rok gospodarczy za-powiada dalszy wzrost eksportu, w szczególności w wywozu tarcicy. Wobec transakcyj dokonanych między Rosją a grupami importerów w Anglii i Holandji forswany jest obec-nie wzrost produkcji, mimo to jednak spodziewają się, że zapotrzebowanie rynków: angielskiego i holenderskie-go nie będzie mogło być całkowi-cie pokryte.

Eksport drzewny ma dla Rosji ogromne znaczenie, wobec trudności wywozu innych artykułów, które przed wojną odgrywały w nim poważną rolę. Wartość eksportu drzewnego stanowiła w ogólnym wywozie w r. 1927/28 — 12,2^o/_o. Szczupłe

bo o 43^{1/2}%. Różnica powstaje stąd, że w r. ub. szczególnie rozwinęło się budownictwo wiejskie. Rozwój przemysłu pozwolił na znaczne zwiększenie eksportu. Rozwój eksportu przedstawia się w ostatnich latach w następujący sposób:

rozmiary rosyjskiego eksportu zmniejszają właśnie do forsowania wywozu drewna. Wzrost przemysłu drzewnego opiera się na niskiej bardzo kalkulacji surowca, w której Rosja nie jest ograniczona, ceny oznaczane są dowolnie przez trust państwowy. W nadchodzącym roku gospodarczym Rosja zbliży się prawdopodobnie w najważniejszych pozycjach tego wywozu drzewnego w najbliższych latach. Dla Polski znaczenie mieć będzie wzrost wywozu tarcicy, oraz w pewnym stopniu wywozu dykt. O ile rynek dyktowy ma jeszcze narazie niemal nieograniczoną pojemność, która sprawia, że konkurencja obca nie daje się narazie przynajmniej odczuć, to w zakresie tarcicy konkurencja rosyjska wpływa na zupełnie niemal wyeliminowanie miękkiej tarcicy polskiej z rynku angielskiego, widocznie z ostatnich danych o przywozie drewna tartego do Anglii.

Lügenverks-
Maschinen

TAK MÓWIA
PŃSCY KOLEDZY :

„Wybitni fachowcy zbudali ten trak i wy-
razili najwyższe uznanie dla jego trwałości,
łatwej obsługi, małego zużycia siły napędowej przy równoczesnej najwyższej wydajności. Wszyscy zgadzają się z nami co do tego, że trak ten stanowi:

OSTATNIE SŁOWO TECHNIKI”

GUBISCH
Kochanowski Auk-Ges. Liegnitz.

Specjalna fabryka pierwszorzędných maszyn tartacznych i obrabiarek do drzewa
LIEGNITZ P
Żądać ofert specjalnych D.P.
236. 80/2

Drzewo Polskie we Francji

(Od własnego korespondenta)

Według opinii rozpowszechnionej we Francji rynek drzewny w Polsce doznał porażki wskutek wyjątkowej sytuacji. Wywołała ją wzmożenie wyrebu z powodu epidemii, którą na-echało powstrzymać, wycinając zarażone części lasów. Ten wzmożony wyręb rzucił wielkie ilości gatunkowego drewna na nieprzygotowane ku temu rynki drzewne.

Władzom za tem handel dokonał anormalnego wysiłku, w którym spekulacja odegrała nabyt poważną rolę umyślnie podając ceny na gatunki obiecane, lecz niemożliwe do dostarczenia i temsamem wprowadzając w błąd importerów waszego kraju, zarówno co do gatunków drewna, jak sposobów ich traktowania.

Trzeba przyznać że anormalna sytuacja zdyskredytowała handel drzewny w Polsce do pewnego stopnia. Obecnie wobec tego, że polski rynek drzewny odzyskał swą równowagę, należy dążyć do odzyskania utraconej opinii.

Jakie są zarzuty stawiane przez importerów francuskich?

Są one dwojakie: materialne i finansowe. Zarzuty materialne były usprawiedliwione zarówno przez gatunek drewna, jak i przez sposób jego przetarcia. Zarzuty finansowe powodował fakt, że importer pobierał często bardzo znaczne zaliczki pieniężne zawadzając zaufanie.

We wszystkich pismach fachowych drzewnych francuskich arty-

kuly rzeczowe podają obok cen na rozmaite gatunki drewna, szczegółowe wiadomości o źródłach wwozu i wywozu.

Więcej niż każdy inny przemysł drzewny winien być oparty na regularnych dostawach surowca. Przemysł drzewny mający naogół charakter lokalny zależny jest od przyrostu okolicznych lasów; jeżeli przyrost tych lasów zmniejsza się w sposób nagły — przemysł usiłuje utrzymać wysokość swej produkcji co powoduje zwiększenie cen na piu.

To właśnie miało miejsce w Polsce w latach 1926/27, kiedy ścinaka drewna w lasach Państwowych wynosiła od 8.000.000.-14.000.000. m³.

Zamieszanie z tego powodu było na rynkach widoczne i aż po dzień dzisiejszy widzimy środki zapobiegawcze.

Drzewne konsorcja z południowej Norwegii, Estonii, Szwajcarii itd. mają swoje organizacje handlowe w Paryżu, starające się nie tylko o korzystne transakcje handlowe, ale i czuwające nad ich dobrem wykonaniem.

Na skutek mojej ankiety zwracano mi uwagę, że zbyt często dostawcy polscy nie bardzo interesowali się dostawą swego towaru mniemając, że ich odpowiedzialność ustaje z chwilą, gdy kwit przewozowy jest w ręku. A jednak istnieją w Polsce bardzo poważne firmy, posiadające znaczną produkcję i wystarczające kapitały, oczywiście nie dla udzielania kredytu importerom, lecz dla dania im dostatecznych gwarancji wykonania zawartych umów. To

czego, nie posiadają, to właśnie otwartego mechanizmu handlowego potrzebego zarówno dla czuwania nad przyjęciem drewna w wozzonego, jak również dla intensyfikacji sprzedaży.

Francja, pomimo swego oddalenia, może całkowicie objąć wszelką dostawę drewna przetartego, pomijając pośrednictwo poszczególnych firm niemieckich, które zawsze w sposób wyjątkowo dokładny spełniają swoje zobowiązania terminowe, podnosząc ceny na towar zależnie od swych wymagań.

Jest to do tego stopnia prawdziwe, że szereg poważnych kupców francuskich pomija z przyczyn wyżej wymienionych pertraktacje z dostawcami polskimi i jest skłonny zapłacić o wiele wyższe ceny niemieckiemu pośrednikowi, sądząc, że ten sposób wykonania obrotu zapewnia im absolutny spokój zarówno co do dostawy kupionego towaru, jak również i co do łatwości rozrachunkowych.

W streszczeniu nasuwa się jedno pytanie: Czy polski handel drzewny chce zająć właściwe miejsce na rynku francuskim? Jeżeli tak, to idąc za przykładem innych eksporterów, musi instalować się handlowo we Francji i unikać mnóstwa pośredników pomiędzy polskim producentem a kupcem francuskim.

Szereg czynników może wpłynąć na rozwój przemysłu drzewnego w Polsce: umowy z Niemcami, ceny na rynku angielskim i t. d. no i dodajmy większe wzmożenie obrotów handlowych z Francją.

K R O N I K A

Międzynarodowy rynek podkładów.

Południowo-rosyjskie trusty drzewne zawarły szereg umów na dostawę podkładów dębowych do Belgii, oraz w mniejszym zakresie do Francji. Zapotrzebowanie na podkłady dębowe w Belgii, oraz Holandii jest w tej chwili b. znaczne. W Niemczech i we Francji artykułem coraz skuteczniej konkurującym są podkłady żelazne.

Zastosowanie dykt w piekarniach i cukierniach

Na wystawie w Islington (Anglia) urządzono pokaz zastosowania dykt w różnych gałęziach przemysłu. Wśród nieznanych dotąd zadań, jakim dykty mają służyć zwraca uwagę zastosowanie ich do piekarni, oraz cukierni, w których dyktowe przyrządy okazywały się szczególnie przydatne. Ponadto zwracano powszechną uwagę dykt do pudeł reklamowych rozpowszechnio-

nych szczególnie w fabrykach czekolady.

Dykty świerkowe.

W Finlandii założoną została świeżo fabryka dykt świerkowych, które dostarczane są na rynki: syryjski, palestyński, oraz na rynki Małej Azji. W Polsce nie czyniono dotąd prób fabrykacji dykt świerkowych, mimo, że znaczne rozmiary lasów świerkowych usprawiedliwiałoby tęgo rodzaje drzew.

Eksport kopalniaków z Finlandji.

Eksport kopalniaków z Finlandji w r. 1928 ogólnie zmniejszył się, jedynie do Niemiec wzrósł prawie w dwójnasób. Liczby eksportu według krajów przedstawiał się następująco: Niemcy — 110,323 fmk. (1927 r. — 90,125 fmk.), Anglia — 877,105 fmk. (1927 r. — 1,282,642 fmk.), Holandia 129,851 fmk. (1927 r. 68,043 fmk.).

Wobec niższej ogólnej sumy eksportu podwojenie się zbytu do Niemiec uwidacznia znaczenie tego rynku dla Finlandji.

Udział niemiecko-holenderski w fińskim eksporcie kopalniaków w r. 1925 wynosił 4,3%, 1926 r. 6,0%, 1927 r. 6,9%, w r. 1928 14,6% całego eksportu Finlandji. Rynek niemiecki jest tembardziej ważny dla Finlandji, że lokuje się tam przeważnie materiały mniejszych wymiarów, podczas gdy rynek angielski interesuje się tylko wymiarami większymi.

Ułatwienia przy eksporcie do Palestyny.

W ostatnich czasach powstała w Palestynie firma handlowa zorganizowana przy pomocy angielskiego kapitału oraz angielskich sił takich, których zadaniem jest finansowanie importu do Palestyny. Firma dąży do tego, by skoncentrować w swem ręku dostawy surowców, półfabrykatów oraz materiałów pomocniczych przeznaczonych dla tamtejszego przemysłu. Rozporządzając znacznym kapitałem będzie ona placówką pośredniczącą między miejscowym przemysłem a dostawcą zagranicznym, dzięki czemu ten ostatni będzie w możności korzystać z lepszych warunków płatności, zaś odbiorca będzie miał zagwarantowane terminowy odbiór towaru. Firma zwróciła się już do Polski, proponując dostawę tekstury, przyczem towar byłby wysłany na jej rachunek (Komunikat Państwowego Przemysłu Eksportowego)

Z Czechosłowackiego rynku drzewnego.

Na rynku drzewnym utrzymuje się silna tendencja dla okraglaków. Na skutek silniejszej podaży ceny ustabilizowały się. Popyt krajowych

tarтакów kompensuje częściowo zanikające zapotrzebowanie rynku niemieckiego. W dziedzinie transakcji dla drzewa tarteego daje się również zauważyć ożywienie. Towarzystwa budowlane poszukują drzewa tarteego drugorzędnych sortymentów. W okraglakach czeskich i morawskich daje się już odczuć konkurencja Polski i Austrii. Drzewo słowackie znajdowało dotychczas dobry zbyty mimo, że sprzedaż detaliczna powoli się dopiero rozwija. Dobrze są widoki dla drzewa słowackiego na Węgrzech, gdzie ożywiona konjunktura budowlana umożliwia poważniejszy zbyty drzewa. Liczyć należy się jednakowoż z poważną na tym rynku konkurencją Jugosławii, Austrii i Rumunii. Nie zauważono dotychczas zapotrzebowania Niemiec dla drzewa słowackiego.

Eksport drzewa do Brazylii i Argentyny.

W Brazylii daje się odczuwać coraz większy brak drzewa do wyrobu desek dla skrzyń owocowych, spowodowany wstępującym ciągle eksportem owoców południowych. Rząd Brazylijski wydał specjalną ustawę o popieraniu hodowli drzew, stanowiących materiał do wyrobu desek do skrzyń. Ponieważ drzewo krajowe nie pokrywa nawet w przybliżeniu rosnącego ciągle zapotrzebowania, gdyż znikoma część drzewa krajowego nadaje się do wyrobu tych desek, Brazylija zamierza większe ilości tego drzewa sprowadzić z Europy, przyznając równocześnie importerom rozmaite ulgi. Podobny brak drzewa daje się zauważyć również w Argentynie.

Odbudowa fabryki mebli giętych „Johan Kohn i S-ka” w Radomiu.

Zniszczona wskutek pożaru w lecie r. ub. Fabryka Mebli Giętych „Johan Kohn” odbudowuje się w szybkim tempie. Z nastaniem

okresu wiosennego podjęte zostały intensywne roboty koło przyspieszenia odbudowy fabryki. Sprowadzony został szereg nowoczesnych maszyn do obrabiania drzewa i innych nowoczesnych urządzeń. Z ocenionych podczas pożaru zapasów buczyny fabryka produkowała w ciągu zimy składowe części meblowe, zbywając je tylko na rynku krajowym czyniąc jednak próby w kierunku zbytu i na rynkach zagranicznych kompletów i części meblowych.

Z portu Gdańskiego

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku Komunikuje nam obrót towarowy morski w porcie gdańskim za miesiąc luty br., jak następuje:

	Przy- szło	Wyszło
Srodki żywn. prócz osobno		
Węgiel	1200	1815
Zboże	880	9380
Drzewo i wyroby dr.	—	26885
Węgiel	100	334015
Żelazo	—	3285
Siedziw	4550	—
Nawozy szt. i chemik.	24926	400
Cement	—	1890
Mat budowlane	—	—
Rudy	16950	—
Żelazo wsz. rodz.	—	—
Łaz	16050	—
Oleje i wytwory	1092	1002
Inne towary	74	1179
Razem	65822	379851

Wiadomości związkowe

Dnia 18. lutego b. r. na ogólnem zebraniu przemysłowców i kupców okręgu Kielecko-Radomskiego został powołany do życia Związek pod nazwą: „Związek Przemysłowców i kupców drzewnych okręgu Kielecko-Radomskiego” z siedzibą w Kielcach, ul. Sienkiewicza 63. Związek ma na celu popieranie i obronę spraw zawodowych przemysłu i handlu drzewnego, przyczynianie się do rozwoju handlu i przemysłu drzewnego, oraz podniesienie wytwórczości przedsiębiorstw drzewnych.

Sekretariat Związku udziela zainteresowanym Wszelkich informacji natury zawodowej, wyjaśnień doty-

DOM HANDLOWY LUBRZYŃSKA, HELLER i S-ka

Warszawa, Mokotowska 54

Tel. 215-34

287. 40 2

czących zdolności poszczególnych firm oraz odpowiada na wszelkie zapytania, mające styczność z dziedziną przemysłu i handlu drzewnego Okręgu Kieleckiego Radomskiego.

Wiadomości handlowe

Transakcje

Firma H. Lewitt sprzedaje firmie „Tel” S. A. w Warszawie 5.000 m³ dłużyc sosnowych dla Dyr. P.K.P.—Poznań cena franco wagon stacja Stołpce Zł. 48.—

Firma L. Eisenstadt Słomim sprzedaje pośrednio firmie Cassierer — Söhne Wrocław około 2.000 m³ bloków sosnowych grubości od 30 cm. w zubie wwyż po cenie 43.½ Sh. franco wagon st. Słomim.

Informacje

Do Solca nachodzą transporty spławnego drzewa, które przezimowały na spławnych rzekach. Przewidziane są transakcje.

Jest zapotrzebowanie na deski krajowe obrzynane i na kantówki ciosane.

Komunikat Państwowego Instytutu Eksportowego podaje: 4631/40 C.

Firma szwajcarska interesuje się drzewem opałowym, bukowem, jodłowym i świerkowym.

Firma turecka interesuje się drzewem sosnowym, jodłowym, świerkowym, a specjalnie deskami.

i utrzymywania łączności pomiędzy dziedziną leśnictwa a innymi gałęziami administracji i produkcji polskiej.

Bieżący zeszyt, tak jak wszystkie poprzednie cechuje estetyczny wygląd zewnętrzny, liczne ilustracje i obszerna treść, na którą są składają artykuły: S. Ruśkiewicza p. t.—Pożary Leśne, Elpe — Lasy akacje, R. Kiołgo — Leśne jeziora, L. Pęskiego — Z dziwów przyrody leśnej, ks. dr. Szkopowskiego — Zwyczaje Wielkanocne, Algol — Data Wielkanocy, K. Makuszyńskiego — na drodze do Emaus (wiersz), M. Al. Makowskiego — Chrystus w grobie i Resurrexit (wiersze), ponadto „Z niwy leśnej”, „Echa łowieckie” z art. inż. W. Szczerbińskiego p. t. Nasze długodzioby, „Lycie gospodarcze”, „Z miesiąca” Myśli Marszałka Focha. To i owo, humor, Z poezji Antoniego Langego, Kąci rezyrkowy i wreszcie „Dodatek rolniczy”

Holzexport und Importadressbuch der Nachfolgestaaten und Nichtteleuropas (przekład „Internationaler Holzmarkt” Wiedeń 1. Tagethoffstrasse 7-9). Książka adresowa przemysłu i Handlu Drzewnego, wydana pod podaniem na wstępie tytułem, spotka się niewątpliwie z życzliwym przyjęciem. Zawiera ona 29.000 adresów następujących państw produkujących: Austria (5.500 adr.), Czechosłowacja (3.300), Węgry (1000), Jugosławia (1.100), Rumunia (2.300), Polska (3.500) — i państw nabywających: Niemcy (6.700), w. m. Gdańsk (150), Francja (1000), Belgia - Luxemburg (650), Holandia (600), Anglia (900), Szwajcaria (700), Włochy (800), Hiszpania (450), Grecja (250), Półn. Afryka (70). W tekście jest uwzględniony administracyjny podział poszczególnych państw, przy firmach zaś są oczywiście podane wiadomości charakteryzujące zakres ich pracy.

Ukazane się tej książki wypelnia dotkliwą lukę wśród międzynarodowych wydawnictw tego rodzaju. Podkreślić należy staranny układ i wyraźną troskę o graficzną stronę wydawnictwa. Nie rozumiemy co-prawda dlaczego kolejność państw nie jest alfabetyczna i Polska jest pomieszczona np. po Rumunii. Cena stosunkowo jest niewysoka — w starannej płócienniej oprawie. 33 szyl. austr.

DANIEL GOLDBERG

Dypl. Inżynier

Warszawa, Twarda 10, tel. 425-53

BUDOWA, REMONT I KOMPLETNE URZĄDZENIE ZAKŁADÓW DLA OBRÓBKİ DRZEWA: tartaków, fabryk fornieru i płyt klejonych, beczkarni, stolarni, wytwórni galanterii drzewnej.

URZĄDZENIA DO MECHANICZNEGO TRANSPORTU I ŁADOWANIA DRZEWA: dźwigi (windy) do wyciągania kłóców z wody—łańcuchowe i linowe na każdą odległość, automatycznie działające, transportery rolkowe, łańcuchowe, linowe, pasowe—do belek, desek, odpadków i trocin, dźwigi do ładowania drzewa. Wózki, przesuwnice, tarcze obrotowe.

PALENISKA SPECJALNE na odpadki drzewne i trociny.

MONTAŻ I NAPRAWA wszelkich maszyn do obróbki drzewa, oraz silników i kotłów.

PROJEKTY, RYSUNKI, KOSZTORYSY wszelkich urządzeń do obróbki drzewa.

PORADY TECHNICZNE dozor, udoskonalenia, oszczędności w produkcji, powiększenie wydajności, etc.

DOSTAWA MASZYN, silników i narzędzi nowoczesnych typów.

Obsługa klientell fachowa i staranna.

Liczne referencje.

298. 110/2

Biblijografja

„Wyszedł z druku Nr. 3 „Ech Leśnych” (Warszawa) czasopisma ilustrowanego, poświęconego propagandzie leśnictwa wśród wszystkich sfer społeczeństwa, prowadzeniu kulturalno-oświatowej

OGŁOSZENIE

Poważny kupiec drzewny, zamieszkały stale w Paryżu, obecnie przedstawicielstwo polskiej firmy, dla przeprowadzenia transakcji: nadzoru nad dostawami, utrzymywanie biura i t. p.

Korespondencje kierować do Administracji Drzewa Polskiego dla M. de Passenans. 327 35/1

Fryzy surowe i nielak kartfówkę zakupuje stale Adolf Butterweich, Berlin Wilmersdorf Prinzregentenstrasse 42.

Korespondencja w językach niemieckim i polskim. 326. 20/1

Drzewo opałowe, deski, bala, kartfówkę zakupuje stale F. Pichowski, Gdańsk, Karl-Bückerstr. 7b

246. 15.1

S. E. KOWARTOWSKI

PRZEMYL EŚNY

CHŁODNA Nr. 8, tel. 311-50, 306-78

**MAJZNER B-cia
i GRUNDLAND
PRZEMYSŁ LEŚNY**

WARSZAWA,
Leszno 77, tel. 509-67

282. 50/..

JONSEREDS FABRIKERS S. A. w JONSERED (Szwecja)

EGZ. OD R. 1883

Wytwórnia światowej sławy:

strugarek i maszyn do wyrobu skrzyń i mebli

ogólnie uznanych za najlepsze dzięki swej bardzo dużej sprawności i wielkiemu wykorzystaniu surowca.

Całkowite instalacje strugarń, fabryk mebli i skrzyń.

Wyłączne przedstawicielstwo na Polskę:

Towarzystwo Handlowe SVEA, Sp. Akc.

Warszawa, Mazowiecka 2, tel. 19-42

Zastępstwo na Małopolskę:

Towarzystwo dla Handlu Krajowego i Zagranicznego

Lwów, Kopernika 4

292. 65/3

Deski jesionowe

suche I klasy, grubość od 25 do 32 m/m, szerokość od 62 do 110 m/m, około 1500 m/m długie, do 1000 sztuk poszukują

Starachowickie Zakłady Górnicze
Warszawa, Warecka 15.

Papierówkę świerkową

skrobaną lub okorowaną bez lyka, frco granica ocłona, w każdej ilości zakupuje

Otto Höhna, Stolp, Pommern

295

I. RONIN

Przemysł drzewny

WARSZAWA,

Marszałkowska 99,

tel. 192-47, 510-53

282. 50/1

BERLIN

Wszelkie polecenia pp. Przemysłowców i Kupców
drzewnych wykonuje w Niemczech

LUCJAN EINBILD

Berlin-Wilmersdorf, Berlinerstr. 9, Tel. H I Pfalzburg 89-79

Gwarantowana szybkość i precyzyjność wykonania
zleceń. Szerokie stosunki w sferach handlowych
i bankowych. Najlepsze referencje. Niska prowizja
Korespondencja również w jęz. polskim

1127. 65/1

DROBNE OGŁOSZENIA

Rynek pracy

EMERYTOWANY w wieku 41 lat, weteran wojny, byłego żołnierza Armii Krajowej, poszukuje posady w granicach byłego zaboru rosyjskiego. Zgłoszenia przyjmuje Związek Leśników, Warszawa, ul. Nowy Świat 36 m. 4, tel. 230-75, 324

Redakcja „Drzewa Polskiego”

przygotowuje specjalny numer

NA POWSZECHNĄ WYSTAWĘ KRAJOWĄ

W ZWIĘKSZONYM NAKŁADZIE.

Zainteresowani zechcą nie zgłaszać listownie i telefonicznie.

D O NUMERU
ZISIEJSZEGO
OŁĄCZAMY BLANKIET P. K. O.

z prośbą o

NATYCHMIASTOWE

przekazanie zł. 12.— za II kwartał przez tych pp. Abonentów, którzy
jeszcze tego nie dokonali

O powyższe prosimy w celu uniknięcia przerwy w ekspedycji
pisma

290. 130/2

ADMINISTRACJA

DRUKI

WSZELKIE BLANKIETY, FORMU-
LARZE I DRUKI DLA ZARZĄDÓW
LASÓW, TARTAKÓW I INNYCH
ZAKŁADÓW PRZEMYSŁU DRZE-
WNEGO WYKONUJĄ

NAJTANIEJ
NAJSZYBCIEJ

ZAKŁADY GRAFICZNE

„ARBOR”

WARSZAWA, SOLEC 50, TEL. 221-92.

CENY OGŁOSZEŃ

TARYFA KRAJOWA

OKŁADKA I-sza str., dolny pas 30×200 mm — zł. 220.—, II-ga i III-cia str., $\frac{1}{4}$ str. — zł. 420.—, $\frac{1}{2}$ str. zł. — 250.—, $\frac{1}{4}$ str. zł. — 150.—, IV-ta str. $\frac{1}{4}$ str. zł. 400.—, $\frac{1}{2}$ str. zł. 220.—, $\frac{1}{4}$ str. zł. 120.—. Ogłoszenia wewnątrz numeru: za 1 milimetr jednoszpaltowy przed tekstem — gr. 80, w tekście — gr. 90, za tekstem — gr. 75, drobne — gr. 15 za słowo. Od cen powyższych żadnych rabatów się nie udziela. Za terminowy druk administracja nie odpowiada. Strona — 3 szpaltowa.

TARYFA ZAGRANICZNA, CENY W DOLARACH

OKŁADKA I-sza str. dolny pas 30×200 mm 30.—, II-ga i III-cia str., $\frac{1}{4}$ str. 45.—, $\frac{1}{2}$ str. 30.—, $\frac{1}{4}$ str. 20.—, IV-ta str. $\frac{1}{4}$ str. 0.—4 $\frac{1}{2}$ str. 25.— $\frac{1}{4}$ str. 15.—. Ogłoszenia wewnątrz numeru: 1 milimetr jednoszpaltowy: przed tekstem 0,15, w tekście 0,20, za tekstem 0,15 drobne — 0,05 za słowo.

DANZIGER HOLZEXPORT I. GOLDBERGER

GDĄSK, REITBAHN 2
Tel.: 26241, 26242

ADR. TEL. DAHOLGO DANZIG
Codes: Zebra 3-rd Ed., Wood, Rud. Mosse

239.130/II

Nowy kierownik techniczny

Zadna nowoczesna fabryka już dziś nie używa żywej pary do fabrykacji i ogrzewania. Widzi pan, panie dyrektorze, obecnie potrzebujemy 100 kg. węgla do kotła niskiego ciśnienia naszej instalacji ogrzewczej i otrzymujemy 800 kg. pary na godzinę. Jeżeli spalimy tę samą ilość węgla w specjalnej lokomobili przemysłowej z zużytkowaniem ciepła odlotowego, otrzymamy wówczas nie tylko w przybliżeniu taką samą ilość pary do fabrykacji i ogrzewania, lecz ponadto 100 K. M. Moglibyśmy więc tą samą ilością węgla pokryć zapotrzebowanie na ciepło i ~~u~~ Załadajmy więc kosztorysu.

Maschinenfabrik Buckau R. Wolf A. G. Magdeburg

Wyłączne Przedstawicielstwo:

Inż. Zyg. Kleniec i S. Goldbaum

Warszawa, Aleje Jerozolimskie 11. Tel. 521.

320.130/II

Wyrób szlifierek automatycznych

piłnikowych
i toczydłowych
do ostrzenia pił
taśmowych —
cyrkularnych —
i innych.

FABRYKA
pił taśmowych —
cyrkularnych
i innych

do drzewa.

typ „MARMON 1927” toczydłowy

SINAT LUGATO-
TRONET

Lanfranchi & Marmon

63-65 Grande-Rue 63-65.

France.

MONTRouGE

(Seine)

316. 1301

ROK ZAŁOŻENIA 1911

Kaucjonowana i Koncesjonowana dekretem Minister-
stwa Przemysłu i Handlu z dnia 6.10.1924 r.
za Nr. L. P. A. 2695.

Wywiadownia Handlowa Kaz. PIECHOCKIEGO

CENTRALA W WARSZAWIE, Marszałkowska 87.
Tel. dyr. 90-45. Tel. kancel. 310-42.

FILJE:

POZNAŃ
27 grudnia 15

LÓDŹ
Piłkowska 87

KATOWICE
Wojawódzka 7

DZIAŁ I. INFORMACYJNY

Udziela informacji o zdolności kredytowej kupców,
przemysłowców i rzemieślników na wszystkie kraje.

DZIAŁ II. INKASOWO-PRAWNY

DZIAŁ III. ADRESOWY

DZIAŁ IV. GOSPODARCZY

NAJWIĘKSZA HANDLOWA INSTYTUCJA
WYWIADOWCZA NA TERENIE RPŁITEJ.

332. 130/1

„H O E”

[PRAWDZIWA PIŁA]

Przeszło 150,000 pił „HOE” znajduje
się w użyciu

Bezspornie najlepsza z pił, znajdując-
ych się na rynku

NIE MA ROWNEJ SOBIE!

Odpowiednia dla wszystkich gatunków
drzewa

Gwarantujemy najlepszą i najtrwalszą
egzystencję

Zadanie przesłać cenników od A. E. COLES, BRIDGEWATER, ENGLAND

1142.58/11

DRZEWOSTANY

ORAZ GOTOWE PODKLADY O WSZELKICH PROFILACH

DRZEWO OKRĄGŁE, MASZTY, SŁUPY TELEGR. I MATERJAŁ TARTY WSZELKICH WYMIARÓW

DANZIGER-SLEEPERKONTOR-W. SCHOENBERG G. m. b. H.

TELEFON 28816 GDAŃSK, ELISABETHWALL 9 ADR. TEL. SLEEPERS

PRZEDSTAWICIEL G. ROJTER, WARSZAWA, WIELKA 13 m. 1

TELEFON: WARSZAWA: 277-61

ADR. TEL. DRZEWEEXPORT

196. 72/11